

tydning; jeg finder ikke, det var saa forfærdeligt, om der skulde indtræffe et Tilfælde, hvor en Mand fik Erstatning for sit Gods og ikke for sin Person, naar han dog fik det for sin Person i de Tilfælde, hvor han burde have det. Men Hovedvægten lægger jeg, som sagt, paa, at man naar ikke sit Maal, man naar ikke Overensstemmelse mellem de to Bestemmelser her. — Det kunde naas paa anden Maade. Tillægger man det saa overordentlig stor Betydning, at der bliver Overensstemmelse, hvorfor siger man saa ikke her enten i dette Ændringsforslag eller i et særligt Ændringsforslag, at med Hensyn til Skade paa Gods skulde de samme Regler gælde, som man her er kommen til. Saa havde man den fuldkomnest mulige Overensstemmelse mellem de to Love. Det vilde være en Forandring af Takstloven, ganske vist, efter min Mening i alt Fald ud fra en vis Forstaaelse af Begrebet vis major, men det gjorde for saa vidt ikke noget, naar det skulde være saa overordentlig vigtigt, at der blev bragt Overensstemmelse til Veje.

Saaledes altsaa var mit Syn paa Sagen, som den forelaa i Udvalgets Betænkning, men nu har jo ganske vist den ærede Ordfører i Dag i sin Begrundelse af Forslaget givet en ny Grund, som *ikke* fremgaar af Betænkningen, den nemlig, at det var Meningen ved at indskyde disse Udtryk: „tvingende Magt (vis major)“ at udvide Erstatningsansvaret ud over den Ramme, som Landstinget har fastslaaet. Man vilde gaa videre, man vilde paalægge Jærnbannerne et større Ansvar, end de ifølge Landstingets Forslag havde. Jeg vil her indskyde, at naar den ærede Ordfører begyndte med at begrunde dette Standpunkt med en Henvisning til, at man i Landstinget med stor Enstemmighed under 1ste Behandling havde udtalt sig for at udvide Regeringens Erstatningsbestemmelser, altsaa gaa videre end oprindelig foreslaaet af Regeringen, hvilket den ærede Ordfører kan have Ret i, saa er det lige saa vist, at man, jeg tror endog at turde sige enstemmig, men i alt Fald temmelig enstemmig efter de faldne Udtalelser, *ikke* vilde være med til at gaa saa vidt, som den ærede Ordfører altsaa i Dag i sine mundtlige Udtalelser har erklæret, at det var Meningen at gaa, nemlig at udvide Ansvaret saa vidt, at Jærnbanen skulde yde Erstatning ogsaa i Tilfælde, hvor den virkelig ingen Skyld havde, naar det blot ikke var saadanne Tilfælde, hvor overordentlige Tildragelser gjorde sig gældende.

Det er nu det Standpunkt, den ærede Ordfører indtager, at man bør gøre det. Det mener jeg ikke, man bør. De Tilfælde, vi her tale om, mine Herrer, skal jeg nævne et Eksempel paa, som f. Eks. dette: Et Par løbske Heste komme farende med en Vogn, sprænge Jærnbanebommen et Øjeblik, før Toget kommer, de fare saa ind paa Skinnerne, Toget løber paa Vognen, Lokomotivet vælter, og der sker en Jærnbaneulykke. I saadanne Tilfælde er det ikke „vis major“ efter den Fortolkning, den ærede Ordfører gjorde gældende, naar han taler om de overordentlige Tildragelser, Naturbegivenheder og deslige. Men efter den ærede Ordførers Forstaaelse vil det altsaa blive af de Tilfælde, hvor Jærnbanen skal erstatte den opstaaede Skade, skønt alle og enhver maa indrømme, at Jærnbanen ingen Skyld har. Det mener jeg er ubilligt, jeg mener, det er urigtigt, og at det ogsaa strider mod de Udtalelser, hvormed den ærede Ordfører selv har indledet Betænkningen, nemlig, at man nok skal stille strenge Fordringer til Jærnbannerne, men heller ikke betage dem Modet helt ved at stille umulige Fordringer til dem, Fordringer, som de ikke *kunne* opfylde. Det gør man, mener jeg, ud fra den Forstaaelse af „vis major“, som den ærede Ordfører her kom med. Om saa Bommen fra Jærnbansens Side er nok saa stærk, om Lokomotivfører, Togfører og hele Personalet er nok saa forsigtigt, kan vel den Slags Ting hænde uden deres Skyld. Og det gælder ikke blot saadanne Tilfælde, skønt jeg nævner dem, som ere mest kendte i Praksis, men vi kunne tænke os, at en Kø, et Faar eller et andet Kreatur springer over et Gærde og ind paa Skinnerne saa kort, før Toget kommer, at der ikke bliver Tid til at standse Toget; saa render Toget paa Dyret, og der sker en Jærnbaneulykke. Ogsaa her maa vel alle og enhver indrømme, at Jærnbanen ingen Skyld har, men efter den Forstaaelse, den ærede Ordfører gav, paadrages der dog Jærnbannerne Ansvar, thi nogen overordentlig Naturtildragelse er det dog ikke, at et Faar springer over et Hegn og kommer ind paa Skinnerne.

Jeg mener altsaa, at det er urigtigt i Realiteten at ville indsætte en saadan Forstaaelse af Begrebet „vis major“ i Lovforslaget, men i øvrigt gælder ogsaa her, hvad jeg sagde før, at man ikke vil naa dette sit Formaal. Hvis det er Meningen, at man vil udvide Erstatningsansvaret paa den Maade, saa naar man det dog ikke efter den Affattelse, Ændringsforslaget her